

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu naše stvari, a nesloga sve pokvari“ Har. Fed.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi na tiskaru. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nov. svaki nedjeljno. Glasnik od 8 radnikah stoji 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; i u slučaju opotovanja u pogodbe sa upravom. Novci se šljku poštarskom naplatom (svakog posta) u slučaju neplaćanja poštu. Komu list ne dođe na vrijeme, neka to javi odpravništva u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana naplata. Dopisi se na vradaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cietom arku. Novci i pisma šljku se na vradaju ili odpravništvo. Nodiljegovani listovi se ne primaju. — Prodajna a poštarina stoji 6 for., na se i jako 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 501 12 za pol godina. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Buzetski izbori.

II.

U zasjedanju mjesaca novembra i decembra g. 1885. dao je zemaljski odbor izvješće o molbenici obćine buzetske za odoloplonje Krasa od isto obćine.

Ta obćina buzetska je privromeni obćinski odbor buzetski. Taj odbor, imonovan po volji zemaljskoga odbora, je ovom obćira buzetska, Odbor, imonovan proti volji puka, da predstavlja volju puka! On da govori u imo puka u stvari, u kojoj se jo puk proti njemu izrazio!

Iz dotično prošnje, podastreto 9. novembra 1885., br. 2385., izvadit čomo znamenitija točka, a čitaoći neka sami vide, da li je tu prošnju sastavio odbor, koji ju je potpisao ili tko drugi, gdje drugdje. *Nek si pak dobro pamte, kako se o njih piše, i što se u imo obćine buzetske o njih potpisuje.*

U toj prošnji se čita:

Sadnja obćina buzetska sastoji iz dviju predjela sasvim različitih, kraškoga i podnožnoga.

Zemljišta podnožnoga predjela je loparasto, sa mnogo brdih i dolina, gdje usjeva, a moglo bi još baš, vino, ulje, murva i svakovrstno voće. Na njom stanuju katkih 10.000 ljudi, neotesanih, ako se hoće, ali dosta mirnih i zanimajućih se izključivo poljodjelstvom. — Tako se piše o stanovnicih iz Sočergo, Movraža, Črnica, Pregara, Mluna, Sovinjaka, Vrha, Račio, Draguda, Hama i cijelo okolice buzetske i oni su po spisu, koji jo potpisao prodejadnik upravnoga odbora, neotesani (rozzi). A kako se piše potpisuje o drugom predjelu? Predjel kraški je vapconast, kamovit, sa mnogimi špiljama. Proteže se od posljednjega podpora juških Alpah, nad dragami Bračane, Mirno i Roča i zatvoron je su Planikom, Šijom i Uškom. Ta visočina je gola. Samo gdje gdje, imenito okolo solah, ima obđelane zemlje. Neuspjeva nit vino, nit ulje, a malo jo i žita, jedini proizvodi su: drva, koja su dandanast velikim dielom uništena, ugljovje, koje se radi iz prvih, ovco, vuna i sir. Stanovnikah ima 4000 i prebivaju u selih Lanišću, Brgradu, Podgrađu, Praporcu, Klenošćak, Slum, Brest, Krapijak, Dane, Trstonik, Razpori Račjavas. Nebave se poljodjelstvu; najvećim dielom živu od stočarstva, pridjivanjem ugljovja i dugah u šumah Krajske, Hrvatske, dapače i Ugarske. Ljudi su to surovi i neobuzdani, kojimi je narav prema hrpavosti i zordoci zemljišta, na kojem su se rodili i prema tmurnoj lišini šumah u kojih žive, nepristupni građanskoj i društvenoj zadrugi, divlji u svojoj slabosti i nezavisnosti, nemirni i bučni.

Do g. 1869. imali su oni malo autonomno obćino, u kojih su se vladali po vlastitih pravilnicah, i gdje jo noriodko vladala samovolja, svojojavošt i nepravda.

Kocka bila je do tada čnovnih prihoda i rashoda, globa poglavarom obćina; a skupščino sazvano glasom orkvonoga zvona, držalo su se burno na tegu, pod sjenom starovjodno lipa.

Svako može lahko razabrati, koji tora, nesnosan i roolmo takodjor koll škodan bijaše za tu ljudo zakon usvodočivanja obćinah od 23. novembra 1808., po kojem su oni nekrotklyvi, različiti obidaji, nazori i probitei, bili prisiljeni sdružiti so sa podnožnom listrom; i što jo još više, potložiti so obćinskomu pravilniku. Stanovnici su nastoro nastojali sbaciti jaram mrzko uzdo, to jo Lanišće i Brgradu i još dva druga sola već g. 1875. molilo za ustrojanje posebno obćino, a oni i drugi, dapače svi molili su za to g. 1870., 1880., 1881., 1882. i 1883., al njim je molba uvijek zabačena bila.

To zabacivanje molbe po saboru, ako jo s jedno strane doprinislo, da so oni ljudi nauvo bar u klici redovitoj obćinskoj upravi, a drugo strane njih svu to jačo ogordivalo, jer so jih ili nije razumjelo, ili jer sa nije moglo izpuniti njihovih željah.

S toga sa jo porodila nezadovoljnost, prigovaranje i nepouzdanje, positiono od nekaknih; gnušana agitacija, koja so jo izrodila u otvoronu borbu, u redovito protivljenjo svakoj uljudbenosti, koja so je žalilože razširila i hod puznežnuga pučanstva sijue po svud neslogu i neret.

Čeznja za prvanjom slobodom i pravdom zauzv., da so vladajućim, jer oni samo poznaju svojo probitko, bili su glavni uzroci, koji su jih nastorjavali, da se protive i da stvore odnošaje posve nesnosne.

Da so odstrano ili bar umanjjo pogubne posljedice, koje su nastajale iz toga posve nonaravnoga stanja, bio je prisiljen bivši načelnik puščati, da so svako kraško solo upravlja po svojom županu, koji pak obćino nije davao izvješća o svojem djelovanju.

Posljedica toga bila je, da so ima pučanstvo visočino kraško ili čiča već više godinah smatrati, ako ne pravom, to zaista činom, kao odciopljeno od obćino buzetske.

Uzdržati to neprijetno stanje, čaj dvoilčan i neprikladan položaj, bilo bi nepolitično i škodno u najvećoj mjeri, bilo bi temeljem još većoj neslogi i razporu i prešlo bi redoviti tok obćinskoga djelovanja.

S toga svoga zaključuje onaj spis, potpisana predsjednikom obćinske odbora, da je skrajna potreba, da se sva kraška sela odiele od obćino buzetske.

Za to govori i odaljonost, čumo i mnogo upravnih zakladah. Ljudi znadu čitati i pisati, a u Lanišću, najgodnijom erodišču, bi so našla i osoba dosta razumna i izobrazona, koja bi moglu obavljati tajniško poslove.

S nastavljaš toga spis, podpisana od obćinskoga odbora buzetskoga, pribodona skoro u cijelosti, proučio jo i geologijju i geografijju u svih njezinih dielih, da uzmogne pak predložiti odciopljeno.

O pučanstvu, kojim upravlja, govori tako, kako za stalno nijedna oblast o svojih podrodionih nepravori.

Pučanstvo podnožnoga predjela buzetske obćino je neotesano. Pučanstvo Krasa je surovo i neobuzdano, ima istu narav, kao i njegovo tvrdo hrpavo zemljišće, kao tmurno njegovo čumo, nepristupno jo uljudbi, nemirno jo i bučno. Vladalo so so jo, dok aijo pod Buzet došlo, samovoljno, svojojglavošču, nepravidom.

A što su buzetska gospoda i njihovi zagovornici učinili, da ga oteču, upitomo, obuzdaju, da njegovu narav promjone? Čim su zamjlonili njegovu prvanju samovoljnu, svojojglavu i nepravidnu upravu?

Ništa — nit obzirom na uljudbu, nit u prilog njegova blagostanja. Sdružjenje s Buzetom, volo sama gospoda, njemu jo nosnosao i škodljivo; njoga so nije razumjelo, njemu so nije moglo izpuniti željah.

Boljo bijaše dok su so sami upravljali, makar uz kocku i uz skupščino pod stoljetnom lipom; boljo bijaše, dok su so svojimi obidajimi, stvarohrvatskimi — napisanimi zakoni vladali i njih držali, nego li, kad so jih je vladalo pisanimi zakoni, kojih so nije držalo. Redovitoj obćini, j upravi nisu so mogli pridriti u Buzetu. Tamo so nije obdržavalo sjednicah obćinskoga zastupstva, tamo so nije biralo zastupstva, tamo so nije biralo obćinskoga vieda — kako to zakon propisuje. Tamo so nije polagalo svako godine računah, dapače tamo jo prošlo desetah godinah, da so jih nije položilo. Tamo je dapače g. načelnik primao nove od pojedinih podobćinah, a nije jih tamo izručivao, kamo su spadali, a jedno pučanstvo moralo je po dva puta sabirati nove za porezo na svoja obćinska imanja, ako jih htjelo osloboditi od ekskucije.

To zar, gospodine predsjedniče Biguto, drugovi i zaštitnici, je redovita uprava? Njoj zar imalo se je ono pučanstvo pridriti bar u klici? To zar vuče za sobom talijanska uljudba, koju vi toliko izičitate naprama Hrvatom?

Nezadovoljni su do skrajnosti, prigovaraju, nepouzstavaju so u vas. A uzrok tomu nije ono, što se navadja u onom spisu, nego je uzrok

slaba uprava i preziranje Hrvatah i svoga, što njima jo svoto, osobito josik. Htjeli su se, i nastoje i sad, riešiti so toga stanja, pomoći si k boljoj upravi svojih dobarah.

Htjeli su si pomoći i pokazali su to činom, bar neki od g. 1875. do g. 1883. tim, da so odciopo od obćino buzetske, da si stvore sami obćino, molbami na zem. odbor, koje nije podupiralo nit obćinsko poglavarstvo, i koje jo sabor na predlog odbora uvijek zabacivao.

Kad su uvidjeli, da nemogu tim načinom, odciopljenom od Buzeta, osjegurati svojo pobjeđo, uručili su obćinsko stvari i obezbjaditi svoj jezik i svoju narodnost, odlučili su pomoći si drugadije.

DOPISI.

Omišalj, koncom julija 1886. Zalostnim srom javljamo Vam nesreću, koja je ovih dana zadusila našeg stobdnara g. *Nikole Jurjevića*. Proživio malno dielo mladost u dielkoj Americi, povratio se pred dvom godinama kući u nadi, da tu mirno zaklopi oči. Imajuš nešto novca, to žoćo da mu taj posvo mrtav na leži, sagradil mltn na konjaku silu, što ga jo oko 7000 for. stanja. Nu tog mlina više nelma, jer ga jo dne 27. p. m. u nekoliko sati posvo oganj uništio.

Toga čnna nalmo oko četiri ure po podno, popravnjo je rečeni Jurjević učito u prisomlju mltnu, dočim so jo njegov mali stidil na prvom katu lgrao. Na jednom nitil jedna žena viedu, da kroz prozor strušno diel. Potrdav on gore, našje mltnoga na vrutima jedne nedovršene sobe, koja bijaše puna siena, posve biloh, sohu pako punu dlma. Pože zvati u pomoć i odma pridriti nekoliko ljudi, od kojih jedan odleti zvoniti, to so doskora snakupi sve što bijaše u mjestu. Svako nastojanje, da so onaj ugubi, bijaše uzaludno, jer so upali sleno, što bijaše proširto po podu, to doskora bijaše sav krov u ognju. Oganj jo suklijao kao iz najveće vapconice. Nekoji so naš junaški izkazao, osobito pako žene donajajšje vodu, jer je g. Jurjević obljubljona očeh u Omišlju. Sva to bijaše uzaludno, jer so doskora srušil krov, to sad uloviše podovi i sav mltn, koj bijaše drven. Spasilio se je jako malo.

Zahvalit imamo Bogu, što je malo duvalo jago, koje je oganj na protivnu stranu grada odunšalo i što je kuća prilčno osamljena, drugadije bilo bi zla. Garište gasilo su do kasno doba, da neostane preke noći ognja, pa da so što drugo neuzgje.

Ovim nam je opomenut mjestnu oblast u Omišlju, a ujedno i sve ostalo oblasti u Istri, nek najstrožije paze, da so u mjestu nedrž sleno, stama ili koja druga upaljiva stvar, jer što što se može dogoditi. Zato nek se učine posebne škole izvan mjesta. Osim toga nek svaki dobro pazi kamo ide u ognjem; djecu pako nek nipošto neputa do takovih stvari. Ujedno bi bilo željeti, da svaka obćina nabavi haru u jednu štraljku. To nastoji bog zna koliko, a postigno so, našaj bog nesreće, mnogo. Istina, našli se ljudi nesefodju, da se je

dogodio ovdje koji požar, nu sto sto se nedogodi u sto godina, mođe se u jedan hip. Tko ikako premože nek se osjegurati har kuću; neplaća ne mnogo a dogodili se nesređa nije harma na putu.

Kolera, koje se spočatka toliko bojasma, ufamo se u Boga, da će nas ovu putu niškoliti. Od Rieke kao prvi susjedi se prišteno branimo. Nijedna barka, a ni čovjek, neuhodi li sedam dnevu kvarantenu, ne smije k nama, jer jih straha odmah otjera. Kako doznajemo, u zadnje vrijeme popušću na Rieci pošast. I neka Bog da, jer je i nami ovako zlo, buduć smo odrezani od svijeta. U ostalom, hvala budi Bogu ovdje do sada sve zdravo.

Pogled po svijetu.

U Trstu, 4. avgusta 1886.

Većina austrijskih novina pripisuje putovanja nadvojvoda Karla Ljudevita u Petrograd veliku važnost. Ma i koliko bio nadvojvoda osobno prijateljom sa ruskim dvorom, no mođe se ovom putovanju pripisati lihtom prijateljstvu, i kao da on niht imao nijedno drugo mislje van da ponovno oštiti svoja prijateljska čuvstva napram ruskom caru i njegovoj obitelji.

Austrijskog nadvojvodu dođokao je ruski dvor vooma sveđano a naime dvojbo, da će biti boravak nadvojvoda i projasno mu supruge u Petrogradu što ugodniji i urđadniji.

Česki listovi pišu o odnosuju većinu carinskoga vieća napram vladi, iztiču, da će se doznica mjeseca septembra vratiti sjedinjena kao i prije u carovinsko vieće. Iste listovi kažu, kako bi bilo željeti, da se ministarstvo nada uvjek od voćine siliti na izpunjenje njezinih pravodnih zahtjeva, već da bi samo ministarstvo aorulo doći većini u susret. Vođio doznica, da zaslužuju bar toliko pouzdanja, da se jih pita za savjet u svakom iclo važnijom pitanju. Ima mnogo političkih i narodnih pitanja, u kojih se mođe zahtjevati, da se vlada na svaki način prije sporazumi sa većinom.

Velika narodna skupština obitavna prošla podjelo u Pešti, poprimala je u pitanju generalah Gyulay-a i Jansky-a sljedeću rezoluciju:

I. Izjavo i odredbo, koje su u najnovije vrijeme potekle od najviših krugovnih zajedničke vojske, najdublje su uvrijedile dostojanstvo ugarskoga naroda i njegova ustavna prava te se skupština ograduju proti tim izjavam i odredbam.

II. Ugarski je narod branio vazda krunjonoga kralja tradicionalnom vjernošću i vjekovnom požrtvovnošću.

III. Nu da ugarski narod uzmogno u vojsci, uzdržavanju velikimi žrtvami nazirati jamstvo svojomu ustavu i svojoj budućnosti; da se ojača nuždna sloga medju građanstvom i vojskom i konačno, da ugarski narod uzmogno čitavu svoju moralnu i materijalnu snagu razvijati u zaštitu ostalih zemaljah Nj. Veličanstva, želimo i držimo za nužno, da se državopravni posebni položaj Ugarske i visoko historičko dostojanstvo ugarskoga kralja u vojsci otvoreno i iskreno priznaje to mu se institucijami pribavi valjanost.

Gospodin dr. Grga Tuškan, zastupnik na hrvatskom saboru, kasnije odsudjen na dvio godine tamnice, prizvao se proti toj osudi; kr. stol sedmorice snizio je kazan na 8 mjeseci, a u ostalom potvrdio je osudu prvog suda.

Kao što se iz Biograda javlja, bili su srbski radikali zaključili ostaviti skupštinu i učiniti ju nesposobnom da stvara zaključke, ako Garašanin noizjavi, da on radikalnu stranku ne istovjetuje s revolucionarnimi pisci Pašićevimi, koje je vlada navodno

uhvatila i u skupštinu pročitala. Pošto je Garašanin to izjavio, radikali su opet zadovoljni i ostaju u skupštini. Radikali su uvelo dobrodušni ljudi, kada ih mođe tako lahko udobrovoltiti ona vlada, koju su oni kao prokletstvo zemlje opisivali.

Prestolni govor, kojim je bugarski knez Aleksander zaključio bugarsku skupštinu, glasi: «Moja gospodo zastupnici! Konstatiram sa zadovoljstvom, da ste vi opravdali moje nade i moja očekivanja i da ste zadovoljili povjerenju, kojim vas je počastio moj narod s obijuh stranah Balkana. Radinost, koju ste g. zastupnici razvili za ovo mjesec i pol izvanredno sjednitbo, oštiti je dokaz, da štitište pravo interes države i da znato raditi za boljak naše domovine. Vrelo mi je ugodno, moja gospodo zastupnici, da ste votirali sve zakone i osnove, koje vam je predložila moja vlada, poimaoe pako zakon gloda kupa željeznice Rušćuk-Varna, čim ste dokazali, da Bugarska znado na častni način zadovoljavati svojim međunarodnim dužnostim. Zahvaljuju vam za vaš mir i za vašo patriotično nastojanje i želeć vam sretnu povratku k vašim domovom, proglašujem ovim izvanrednu sjednitbu četvrto radovito narodna skupštino zaključenom».

Po vijestih »Pol. Corr.« iz Skandina u Albaniji, vlada u muhamedanskom pučanstvu kolašinskom, koje je pođotikom julija napalo više solah, odstupljenih Crnojgori, volika uzrujanost proti ornogorskoj vladi, i to radi njezinih odredbah, što jih je nedavno poprimala pogledom na dobra muhamedanskil izsoljenikah. Iz Kosova krenula su u Kolašin dva batalijuna vojnikah da nomiro, ako bi se u onđejšnjom pučanstvu porodili odmah ugušo. I u skadarskom vilajetu vlada živo nezadovoljstvo radi slabo javno sigurnosti.

iz Rima bezjavljaju, da je diplomatski zbor obavljeden, da je papa odlučin poslati u Polking diplomatikoga zastupnika pod naslovom apostolskoga izaslanika i ministra residencijah. Kina takodje će akreditirati kod Vatikana svoga zastupnika. Ujvorava se, da će francosku opozvati za taj slučaj svoga zastupnika kod Vatikana.

Grčki kralj Gjuro prispio je jučer sa parnjedom »Amphitrite« u Genovu, to je poslije kratkog boravku krunou priko Vontiniglia u Pariz.

Iz Pariza javlja, da je od 1300 poznatih izbornik u generalna vieća izabrano 776 »publikanacah a 376 konservativacah; užih izborah biti će 157. Republikanci dobili su 67 a izgubili 78 mjestah.

Portugalski kralj odputovao je ovih danah inkognito; uputio se je u Osborna, gdje će 2 dana probaviti kod kraljice Viktorije, a zatim će poći u London, Blisingen, Haag, Kodanj i Stokholm. Kraljev put noima političkoga značaja. Vratit će se u Lizabon 27. rujna.

Prošlog čedna došlo je u Amstordamu do silnih socijalističkih nemirah. Vojska je morala posredovati a bilo je mnogo mrtvih na strani vojske i radnikah.

Lord Salisbury sastavio je novo englezko ministarstvo.

Istri.

Ako zabudu tebe Istrije, Zabuva budi desnica moa. Po ps. 136.

IX.

Prozren si sad moj mili zavjotju — O zemljo nekad slavna šarobita, Sa vinogradu, čuma glasovita Postala plienom ljutome si vaju!

«Katon lažni» za tebe ne bahu, Već opojeni hješom tvojeg žita, I zaslepljeni bleskom tvojeg mita. Ka izdajnici orol na te laju. —

Oj neka laju — nek ti plada kreću, Nek trnov vijenac na glavu ti među, Prezrena, blodnu ljubit du te viekom Od izajuljka branit djealom, rikom Ušitkat onog koji te drsko kuđi — Tek sveta vazda i poštena budi! A. K.

Franina i Jurina.

Fr. Sada te bit volonki kurovjaki zadovoljni, da nimaju plovana.

Jur. Šu' pitali porodjoi dabo, du njim pošlje karkovega Čozota.

Fr. Bl ga pak razumeli?

Jur. Druži ti Ona šparontarja se poboro van a orokvi, kada pošmo pop produkt, a neki kor neki pošehni paukati, a neki kor neki pošehni paukati, a neki kor neki pošehni paukati, a neki kor neki pošehni paukati.

Fr. Ala baš nekaj jih gram budu.

Fr. Poznaš ti nekoga šlor Jakoma iz Karlovi?

Jur. A ki ga nebi pozna? To ti je onaj, ki je pobri klubuko nekim mladim od iz plavo znd bi stju, da mu se klu-njuju i da po tjaljaniki blobeđu.

Fr. Ma da je silja i va kukotolah onako atorit.

Jur. Jo, ma mi se ni ponosilo.

Fr. Tako šu ni va Karlovi svi nliji?

Jur. Nisu svi no, ma ako ne budu holje progledati, oant će i bez krožata, hrageč i košuljo.

Fr. Zminjaki krenjeli da bi radi, da se zastupstvo završali.

Jur. Ma šu bi rod, tor ni vođ šu gnat.

Fr. Znd da bi tel školu zidat na Kukele.

Jur. Veđ je mogla škola bit gotova, da su krenjeli i barenjaki imeli dalju pamot a kradj prati.

Fr. Tako da su spraznili kasu?

Jur. No amno to loje napravili i duga, ku no bi drugo kmet onih 1200 florin, da je atromat kmet pitali nepravično za ono amno a sada mora po drugi put vradat.

Fr. Ga nima ti mudrijišni znal, da adlotom za on daj teče.

Jur. Tako da nobi jat.

Fr. Na Vrhu da imaju dva plovana zađ da su neki dan štinali i nekoga zlomljenoga šronjuka.

Jur. Šu ga štinali su, ma jih je duja više nego ima last na glave.

Fr. Ja l' sa pak šu opametil.

Jur. Tor znaš, da vut amno daku menja, nego male kmeti tami vuka i daku pomenit.

Fr. Tako valjo.

Različite viesti.

† Ivan Svet. Žrtvomeyojeg zvanja pao je dne 2. t. r. Ivan Svet, kupan u Romanjih u dekanatu Dolna. Kolera, koja se je nedavno pojavila na željeznici Herpolje-Trst, napose u selu Romanja, pokosila je čestitog svećenika i rodoljuba g. Ivana Sveta. Tješek i hrabreć bolostni i dileć njim svete sakramente untruđih, okužo se i sam te je nakon kratkoha bleseti uz obilne znakove kolera promilno. Pokojni Svet došlo se u Vrhnojgori — u Kranjskoj g. 1827, a svećenikom bi redjeu god. 1853. te je od to doba skoro uvjek u Istri rieč božju propovedao. Svuda gdje god je službovao, ostavio je pok. Svet iz sebe najbolju uspomenu a i sadašnje njegove ovdice gorko nariku za svojim dobrim i plemenitim pastikom. Pravednomo svećeniku i rodoljubu bilo lihkik istarska zemljio: i vječni mu pokoj!

Imenovanje. G. Frano Carli, poreznik nadzornik u Poređu, imenovan je poreznim višim nadzornikom za Primorje sa sjelom u Kopru. Čestitame!

Plemeniti čin. Poznati rodoljub i u ljetnu plemeniti muž, g. vitez Vicoz iz Podgrada priputo je kao pokrovitelj k tamošnjoj podružnici »v. Cirila i Meloda« sa 100 for.

Množili nam se takovi rodoljubi a g. vitezova kava plemenita doznica.

12 Avgusta pišu nam 4. t. m. danna na imendan nabeg zastupnika odaslena bijašo aliđedra brojavka: Dru. Dinku Viteziću Kik: Svomiu sugradnjau, oćenomu bratitelju naših svetih pravah mnogaja ljeta lišću odani i zahvalni građani Karkavski.

Sutra, t. j. u četvrtak obdržavat ćemo skupštinu čikaonice o zgradi »Narodni Doma«.

Kolera nije bilo u cijeloj obdali ni prošlog čedna.

Našu viest »Gospodi svećenikom u miru« popunjamo, odoamo izpravljamo ovako:

Umrovljeni svećenik, koji bi želio moliti za kapelanju u Padenu, župa Karkavce, neka se pismo obrati na podpisanaoga župnika karkovskoga.

Tamošnje županstvo štvi ukupno u jednoj vasi i davalo bi znatnu pomoć umrovljenomu svećeniku.

Taj svećenik imao bi na svaki način podučavati u vjeronauku djecu puka, medju kojim bi štvi.

Ovo želim, da bi doznali umrovljeni svećenik, ako bi želili doći u Padenu. Tko bi želio znati pobliže viesti, podpisani uvjek je pripravan zadovoljiti mu.

Karkavce, dne 26. julija 1886.

Jakov Ladinov, župnik.

Is Podgrada primili amno pošilji dopis a žalostnomu stanju, u kojem se nalazi tamošnja obćinska uprava. Buduć da nam sa danas nedovoljnava prostor lista donesti u oćenati rođoni dopis, spominjemo ovdje u kratko, da bijaše obćinski načelnik koncom pr. vj. sa časti skitnut, a prvomu savjetniku bi neloženo, da nazove obćinsko zastupstvo, koje bi imalo izabrati novog načelnika. Zastupstvo ne zbija sačinio, nu do izbora načelnika nije došlo, jer bijaše primljen skoro jednoglasno prodlog zastupnika g. Junku, koji glas, da se zamoli vladu, da pošlje svoga komasura, koji bi uredio i upravljao obćinom kroz 6 godinah, t. j. do novih izborah. Čujomo, da je kotarsko glavarstvo u velikoj neprilici radi loše uprave u obćini Podgrada, nu ono nosimo nekoga kriviti, jer se je odavna znalo, da vladni kod nas najveći narod. Ergo: mea culpa.

Dne 26. pr. m. došlo je ovdje medju mladeći do nemirah. Povod tomu dale su zanitarno naradbe i uokanje proti »Bratnom društvu«, koje je nekotim tren u oku. Kazalo se naime mladim, da će se u društvu pisati, a njim bijaše zabranjeno i pjevati na ulici ili oko suda.

Nekoji mladići suprotstavili se Zandarmanju, to bijaše dvojica njih najstarija a stogna ranjona. Platiti će i ovaj put zađžnu za krivaj; kaznu će trpiti porazuoćina mladož, a uokani i pravi buvontnici smijati će se u prikrajku.

Dne 2. t. m. konstituirao se odhor podružnice »v. Cirila i Meloda« za kotar podgradeki. Predsjednikom izabran je župnik-dokan u Hrušici i vrli rodoljub g. Anto Roguč. Podružnica broj veđ do 40 članovah, u ufamo se, da će jih jošte pristupiti liepi broj.

12 Buzošćine pišu nam 1. t. m. Skoro u svakom broju oćene »N. Sla« čitamo jo koju zanimivu orlicu o bivšom našem načelniku g. Clariol-u. U jednom broju javili ste nedavno, da je neki kmet platio u obćinsku blagajnu avotu od 100 for. a g. Clariol učinio mu vrhu ove svote namiru. Sadašnji obćinski odhor da traži ređenu avotu od onoga kmeta, jer da dug nije izbrisan u knjigah.

U 20. br. »N. Sla« štitali emo viest iz Sođorje, kako je još god. 1883. premilostivo naš carar darovao onoj podobnih avotu od 800 for. za popravak pokopališća i župe Sođorje, al ove svote nije jošte ni sada Sođorja primila.

Ovo novca tražili su oni obćinari kod namjestništva i kod kapetanata a rekli njim se, da moraju biti na obćinskom glavarstvu.

U br. 20. »N. Sla« pitao je g. župnik Mihla g. Clariol-a radi novcauh, koji pripadaju od bratovšćine erki u Laušću i koji su narasli na for. 90.

Znojudi kako je g. Clariol u vrijeme svoje vlade upravljao sa tuđimil noveć, dužat am, da još bolje razavištilmo njegova gospodarjenje na Buzošćini.

Prošle je 3. 4. 15 godina, da su mnogil u ovih stranah izrućili g. Clariol-u po 2 for. za biljeg, da njim pribavi od kot. glavarstva oružni list. Clariol nabao je tako liepu svotu a imogi od nas nevčljivo nikad oružnog lista. Oni, koji su za to često molili, dobili su oružni list nu mođaradoše dati još 1 for. za biljeg. Oni pako

koji su mučali, noimaju forinte ni oružnog lista. Preporučamo dakle oblastima da daju ovu stvar ispitati i da nezapostave i na ostale ovjile navedene pritužbe protiv g. Clarclara. Njemu pako poručamo, da nam povrati naše novce jer demo inače protiv njemu sudbeno postupiti.

Eto vam običari iz Preguro, Huma, Draguču, Grimalde i vi buzetska gospodo, novog stolca, kako je pravdom i pošteno radio taj toliko hvalejni vaš Clarclari, za kojeg ste se uvijek borili kao da je najpravedniji i najpošteniji, Clarclari bio vam je kao običani mesija i eto sada možete viditi, što je on istinu bio i kako je radio protiv puka a za svoju korist. Bog nam očuvao takove gospode i svih onih, koji njim elle po službi i robuju.

Iz Opatije početkom agusta. U br. 27. Višeg cionjenog lista bio je člančić iz Opatije, kojim se pohvalilo našu vrljedn dječicu i čestito naše pomorce. Dolista je vrlo svakomu štiti našu buduću nadu, kako krasno proplova milozvučnu našu hrvatsko pjesmu, nu nadje se ipak po koja prodana duša, kojoj nije niti neudžna pjesma iz novih ustijuh po volji. Zadržkivala je kakve kakova propalca oko naše dječice, ni se nitko pametan nije na to obazradio. Al' tko bi vjerovao, da se je podao u službu talijanstvu i naš obični pandur ili čemat, kojeg mi pladamo i uzdržavamo? Neznano u istinu, tko je njega podblatio, da zadržkuje u našu mladuljano pjevanje i pjevalost? Nu lakko se je i tomu domisliti. Ivo tko. Naš mladnik nadolnik «šlor Guština» ne samo, da je vajhu pandura podučio, da zabranil hrvatsko pjevanje u Opatiji, već je on i sam počeo raditi protiv tomu pjevanju. Taj «šlor» usudio se ukoriti jednog odvadžnjog ota radi toga, što mu ojaon hrvatski pjevanje. Hodote li vado tipostiti ili borobraznost? Zar spada i to u vaš djetokrug dšiti g. nadolnik? Po komu paragrafu običneog roda, zomajskih ili državnih zakonah smjelo i možete vi neudžno pjevanje zabranjavati? Neznate li, da nam toga vi nit liko na svietu nemožeš propovjedati? Dodor budite gospodo već jednom razumni i neznate se smješnjati, nego li zbilja jeste.

Naša pjesma, pjevana po danu od novino dječice, lunt i uametrage naša talijanska učena, a kad se po šitarve noči ovu dudu talijanski radnici, urliču amrudno i gnušnu talijansko pjesma, tad toga naš «šlor» Guština nođuje, to njega neuznostruje niti lunt. Ako već nemožete biti pravdom i nepristrani, a ono budite oprezni i lišćaviti, to neostkrivajte toli grube vlastitu goletaju.

G. nadolnik! Znajte da će sada djeon i uampred hrvatski pjevati, a vi — kad vam naneso nesreća u Opatiju — izvolite li začopiti ušesa talijanskim pučkom.

Pišu nam iz Sovinjaka koncem Julja. Dne 30. pr. m. pećnula je slina voda na Sovinjčini, Zdrženju i Rušnjaku mnogo štode, odnesav sa vlogradah i poljah mnogo zemlje. U isto doba potukao je grad dobar dio Sovinjčine. Sovinjci prijavili su odmah drugu dan tu nesreću si običniskomu odбору u Buzetu, a Zdrženju i Rušnjaci poglavarstvu u Opatiju. Molili su i jedni i drugi, da bi izasla komisija, koja bi štodu procenila. U Zdrženju i Rušnjaci dodje zbilja komisija, gdje je procenila svu štodu i to prijavila višim oblastim, da se bude kod odmerjavanja poreza na unosredno obzir uzelo. U Sovinjaku pako nelima ni govora o kakovej komisiji, te mislimo, da gospodo u Buzetu čelaju, dok popravimo zemljišta, pokrpaamo jaruge i poravnamo trnje, pak će onda doći i kazati, da nelima nlikave štode. U nekojih krajevih Sovinjčine počinjeno je mnogo više štode, nego li u Zdrženju i Rušnjaku, al' ipak nitko se za nas nebrine. Mi očekujemo prije eksakucije radi zaostalog poreza, a onda će valjda gospoda iz Buzeta poslati svoju komisiju. Običniski upravitelji u Buzetu morali bi znati, da ćemo poginuti pod silniti troškovi i pladili, ako nam se po zakon i pravici nepomogne. Evo je već četvrta godina, da nas nemilo tuča bije, a sada pomogla je i voda našu vuku donuštiti. Mi ćemo si dobro zapamtiti ovaj nemar naše gospode napram siroti kmetu, oko kojega će pred izbiri šaroncaj i krajolj obletati kao i bez glave. Neka nam samo dođu, mi ćemo njim već pokazati, da jih nepoznamo u vrijeme iz-

hora, kad oni neće da znadu za nas, kad jih mi trehamo. Do vidova dakle, gospodo buzetska kod izbora.

Sa otola Krka piše nam prijatelj 26. p. m.: Kao maršiv štitatelj dišno «Kat. Dalmacije» razdragan sam svaki put od veselja. Kad u njoj čitam, kako se tamo brzim korakom širi plodna i hvalevredna namjera nekog naoboznog muža — Ijepa mu duša — kojom je kao prvak poteknuo i abudno misao, da se oblasti za ono zauzmu, što orkva bez njih lakko izvosti nemože, t. j. da se izkorieni ili barom umanj priprevoiki broj današnjih psodaah i bogogrdnikah. Dovetnajsti viak, viok napradnik, red bi, da ne bi bio dosta sretan i slavan, a da ne bi se i u tom, t. j. u posati odlikovao? Dandanaš je taj zvirovat prasto, slobodno i široko polje ne samo u gradovih, već i u varoših, tor žubdože i u istih selih, i to ne samo u ustijuh tobož izuđenih i naobraznih ljudi, već što je najizloštenije, i u prošlih seljakah i novine djece. A tomu je izvor današnja pokvarenost i ponuka na sve, što je krivo i opak.

Uzalud se tjera tako na široko poslano zlo sa propovjedanice i u reznih duhovnih razgovorih, nebudu li i druge oblasti došlo na pomoć. Hvala Bogu, pobrinuo se kod nas isti temeljni zakon za to, odredjujući strogu podsepu protiv javnih povredom. Liopi broj običnih naša ponastriku Dalmacije odredio je strogu kaznu svakomu običnaru, koji bi opsovao ili grutio Boga, prohl. D. Mariju, avoioa lka, tor se i rovno ovrhuje taj zakon. Eda bi Bog prosvjetilo i naše načelnike običniskih nastupalva, tor i u ovom nanelidovani svojo drugarion u Dalmaciji. Vam najprije propovjedjujemo taj posao vrti, hrvatske naše obidne. Dodor prosvitilo i u tom vašu dišno lmo svo bez razlike.

Sve nastojte, da se svuda izkorieni svako ajome tog nesrotnog otrava. Znajte, da najveć sbog toga Bog dopušta nesreće, zlo gošine, kužno bolest, nemir, neslogu i svako zlo. A to je i naravno, jer ako svnka opadna vriedi pesopu, oim vjeku rjeđno i vremenitno, povise pnoat, koja bez likave koristi i potrebe uvodjuje istoga Boga i njegova sv. otajstva. Na posao dakle domorodci naši, jednodušno i složno ogribo i obljubite ovaj avoli naš savjet. Tjurnjite izmudju saba pnoat i pnovdo, u tako prizvat do. na vas svnku sreću i blagovolj božji. Bog vam uklopio u nas uslihuo.

Poročko palikućo. Čitajući posljednja dva uvorna članka u glasnju istarskog som. odhora i političkog političkog društva, pridilno nam se, da imademo pred sobom tajni list uslijednjih francoških komandantah ili ruskih ministrah. Surovijiših i blonijih činakah niemo u istinu joško štati niti u najobekurnijih talijanskih ili njemačkih novinarah. Iko će znati što je strast, fanatizam i živinsku upravu biosuoća, nolan štiti spomenute članko puk ovo naše glavo, nebudu li i nam i vednom svjetlo. Posljednji poruz u Pazinu zasliopio je upravu naša narodno protivnike, koji novido više pred sobom nišk o ako nego li samo komunisto, aceljilist, lupčeže i razbojniko.

Zavedoni silepom strahdu i biosnom ovetlom, mlute i udaraju oko seba kao mahnliti nošteted nikpog, koji njim je na putu. Zaboravilo se da pade u posljednjem od vednih činakah tako daleko — da pogrdaju i samu carčku zastavu, koja da jih insultra.

Čim nam dotade u listu prostora, svratit ćemo se poličke na to remok-dielo pomučanih moždjanah paslinsko-poreške gospode a za danas kažeme samo to, da zaviljamo našim protivnikom na tolikoj slobodi štampa.

Kolera u Trstu pokosi još «anonimo 3—4 osobe a oboli jih 5—6. Ostane li kod ovog broja i razmjera, nuda se je, da ćemo se ristihi posve strahnog gosta im nastanu studenja vremena. Oa pol neć 3. t. m. do pol noći 4. t. m. oboljelo je 10 osoba. Od početka počasti pa do sada oboljelo su od kolere 185 osobe, a umrlo jih 70, ozdravilo 27, a 39 nalazi se na liečenju.

Kolera u Istri. Iz Liburnije pišu nam, da nelima u ovo zadnjih 8 dana nijedno n slučaja bolesti. Tim gore su prošli nekoji drugi kotari. U Rimanju, da željezničkoj prugi Hrpeljo-Trst oboljelo su od 23. Julja do 2. agusta 22 osobe, od kojih je 9 umrlo, 7 ozdravilo a 6 je još na liečenju. U Plominju oboljelo je prošle subote naglo 6 osoba a danonice pojavi se koji nov slučaj. U posljednja 24 sata oboljelo je onet 6 osoba, od kojih su dvie naglo umrle.

U Sođerji (obdina Buzet) oboljelo je u avemu do sada 20 osoba, od kojih je 5 umrlo, 10 ozdravilo a 5 je na liečenju. Jedan slučaj kolore pojavio se i u Kortah, koparskom sudbenom kotaru.

Kolera na Rieci. Na Rieci oboljelo su od 2. na 3. t. m. dvie osobe od kolere a umrle su tri.

U Podkrlavu oboljelo su u to vrijeme na novo tri osobe a umrli jedna; u Jelenju oboljela je jedna osoba a na Sušaku oboljela je jedna osoba. Na Grobniku namještan je jedan liečnik i jedan politički činovnik.

Od 10. Junja oboljelo je na Rieci i u hrvatskom Primorju 180 osoba od kolere a umrlo je 60 njih, dakle upravo polovana.

Požar. Javljaju nam iz Gorišča, da je dne 20. pr. m. uništio požar kuću u selu Katu kod sv. Apolonije, pripadajuću braći Buršidom. Oganj postao je oko 2 sata po podne. U kući nebihaše nikoga osim jednoga bolestnika, koji je spavao, te se tekur na silnu viku probudio i spasio. Osim kuće izgorelo je i sva pokućstvo; posudje i nekoliko ovnaha, to osta alromahom jedino mala kuhinja, koja je nešto odaljena od kuće. Preporučamo ovu arotinju milosrdnim i plemenitim našim diiteljima. Svaki i najmaajli darak doći će njim dobro. Mlodari neka se šalju g. Župniku u Gorišče (Istra) ili našomu uredu ništju, koji će to ohjodaniti.

Vellikodušni Nemoi. Čitamo izh danah u austrijskih njemačkih novinah vlost o Porodu, kojeg su i velikodušni Nemoi talijanski krajevini darovali, budvi ga jednostavno u gornju Italiju. — Ito, kolika je temeljitost i učestost njemačkih novinarah, koji nomanju, da je Porod u Istri, koja pripada još do sada, usprkos njemačkim željam i nastojanju naših Talijančaha — usvjetlekom carstvu.

Obustavljena radnja. Išli kolero, koja je bila podolu dobručno hmruditi oko Rimanju i Borsta na prugi Hrpeljo-Trst, obustavilo je poduzetništvo radnju izmedju kilometra 10. i 11.6 do daljnje odredbe.

Prijateljkom knjige i omladinko hrvatske. Pripisje nam ju vrijeme, da izpunitimo svoje obadnje. Dođu dan, gdje no bi imre avitelo ugledoti «Zvonimir», almanah hrvatske omladine.

Danas, gdje no mišljamo izdati pred hrvatski avlot a gotovim djelom, nonadvitvito zaprieka ukazuju nas, da stimpimo pred hrvatsko obidništvo ne uznoguv držati svoje riedi.

Budući da nam broj preplatnikah svo do danas ne dopušta, da knjigu pod tihak dalemo, to se tek sada mogamo mo to odvuditi. Odhor jo predao sve radnje jednoj zagrebnčkoj tiskari, te će predplatnici knjigu primiti, čim se tiskarski poslovi ohvno.

Stoga na danas još jednom utičemo otčudnikom hrvatskim, a ponuipade za svo plemenito oduševljenoj omladini, iz koje jo to djelo niko, a kojoj je u prvom redu namlonjeno. Ne zaboravilo nam također ni one plemenite duše, on zabitnici hrvatske knjige, koji se odhor napogo već obratio, a od kojih avoudilj kan da uzmlud pomoći izdokuje.

Pouzdamo se nudjući, da će se najveć mlodi odzvati svi oni, koji nam se do sada još ne javiše, molimo, da nam se predpita u budude šalje i to čim prije blagajniku odhora g. Mironjavu Čakoviću, Zagreb, Gajeva ulica br. 7.

U Beču, početkom srpnja 1886. Odhor za izdavanje almanaha «Zvonimir».

Godišnje izvješće državnog glasnjuju u Trstu. Iz tog izvješća za g. 1886. vadimo sljedeće podatke. Ono sadržaje na prvom mjestu indijski Irokaz: «Zenida Párvati», prvi put na njemački preveden od profesora i slovenskoga učenjaka dra K. Glasera.

Djaka bijaše na cijeloj gimnaziji koncem 86. godine 457. Po narodnosti diele se ovako: Niemacah 146, Talijanah 150, Slovenacah 120, Hrvatuh 23, Grkahu 20, Armanacah 6 i 1 Englez. Po vjerezakonu bijaše 389 katolikah, a ostali što protestantni, anglikani, pravoslavni i židovi.

Izvjješće njemačke državne gimnazije u Pazinu za školsku g. 1886. sadržaje na prvom mjestu spis drof. Pamera o «Jurju Mateju Vischeru, austrijskomu geografu», zatim od istoga nekoliko tablica o «meteoroloških opažanjih» za g. 1884—1886, i napokon školske vlosti od ravnateljstva. Iz ovih vadimo sljedeće podatke: Podučavalo je na cijeloj gimnaziji 17 učiteljskih silah. Djakah bijaše na gimnaziji i pripravnici 120. Ovi se diele po narodnosti: 61 Talijan, 39 Hrvatuh, 12 Slovenacah i 8

Niemacah. Dakle za 8 Niemacah obstoju u Pazinu njemačka gimnazija? Ispit zrelosti polagalo je ljotos 8 djakah, od ovih bijaše proglašeno 6 zrelih, jedan imade popravnak a jedan je propao.

Godine 1835—1886. predavao se vjerezakonu u I. i II. razredu Hrvatom hrvatski; jezol hrvatski i talijanski podučavali se prošle godine tri sata na jedan mjesto dva, kao što je prije bilo.

Tršćanska burza

dne 4. agusta	
Austrijska pap. renta for.	85.40 do for. 85.60
Ugarska	94.75
Ista u silatu 1/2	107.80
Dionica nar. banko	878
..... kredit-banke	281.
Talijanska renta	99.
London 10 hrah	139.
..... sterlinah	9.09 1/2
Napoleon	6.84
C. kr. cekiti	40.85
Državno mucko	40.85
Isto francosko	40.85
Talijansko lica	40.85

Lutritjski brojevi

dne 21. Julja	
Trst	0 3 73 30 60
Linc	60 85 70 87 68
Dubia	24 7 81 04 6

dne 3. agusta

Prag	80 63 61 81 76
Layov	61 64 4 58 46
Hermanstadt	76 85 0 19 69
Imstrieok	14 84 17 39 88

Priposlano. G. Rovisu, poreznomu blagajniku u Buzetu.

Proble sam vas godine ovim putem pitao, kojim li pravom uzeste od mono for. 2 kao vojničku taksu, došim stoju u platožnom nalogu, da mi bijaše pluiti samo for. 1. Odgovora nedobih.

Dne 18. t. m. dođim na opotovana nagovaranja poreznoga eksakitora g. Golioke u vaš ured, jer da imate samnom govoriti. On me predstaviti sa: «questo se qual di quello intrigho», a vi mu odgovoristate: «a, questo se qual do S. Martin do quello m. . . .». Na to me zapitasto, da li ću platiti for. 2 za vojničku taksu, a ja vam odgovorih, da neću nego for. 1, kako stoju na platožnom nalogu. Tada rokoste eksakitoru, da me ruba (la lo pagneri), na što se on na mono nekodhi, te mi iztrgase iz žopa uru. Zaludu sam protiv tomu protestirao, badava nam davno drugi zalog, samo da mi se ura vrati — svo ostado bez uspjeha. Znajuć, da neću dobiti ni ovaj put od vas povoljna odgovora, obracum se ovim na vaše predostavljene, na višu financijsnu oblast sljedećimi pitanji: 1. Jo li sam ja dužan platiti kao taksu više nego li stoju u dotičnom nalogu? 2. ako jest, zašto se to novvrsti u platožni nalog? 3. ako sam zbilja morao platiti for. 2, jo li me mogao i smio gosp. blagajnik onako na lahku ruku rubati? 4. da li je to postupanje gosp. blagajnika pravilno, zakonito i moralno?

U Buzetu, 24. Julja 1886.

Ivan Vivoda.

*) Za članko pod ovim naslovom neodgovara urudilctvo.

Nova trgovina
„Alla Fortuna“
ima (24—1)
velik izbor postolah
I to sve domaća radnja, ništa prostoga, zajamčeno i uz najkvalitetnije cene. Naručbo uz mjeru kao i poprave izvršuju se odmah i jeftino.
Postoji za muškarca for. 3.50—6.50, za žensku for. 3.50—6, za djevu uz sv. ojeze.
J. Barta Trst
Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

